

Nota

Uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem Opoeteren – Bosbessenplein

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2500768
Auteurs :	Sid Skrabanja Ward Decramer Alexander Doucet
Datum verslag :	13 mei 2026
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2025I326 2026B175
Wettelijk depot :	D/2026/15.001/38

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer	: ORTEC2500768
aantal blz.	: 12
blz. nummer	: 2

Coverfoto: overzichtsfoto op terrein van proefput 6

Auteurs & autorisatie:

Sid Skrabanja (OE/ERK/Archeoloog/2024/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2026/15.001/38

INHOUDSTAFEL

Deel 5:	Programma van maatregelen	4
1	Beschrijvend gedeelte	4
1.1	Administratieve gegevens	4
2	Gemotiveerd advies.....	6
3	Programma van maatregelen voor behoud in situ.....	9
4	Programma van maatregelen voor opgraving.....	10
	Ondertekening.....	12

Deel 5: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2025E28 (bureauonderzoek; archeologienota ID: 34430) 2025I326 (landschappelijk bodemonderzoek) 2026B175 (proefsleuven- en proefputtenonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Maaseik Adres: Bosbessenplein (Fig. 5.1)
Kadastrale gegevens	Maaseik, afdeling 3, sectie B, percelen 375L; 375M; 334B; 467/2A
Bounding Box	Punt 1: X = 240055, y = 196098 Punt 2: X = 240222, y = 196254
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	3 161 m ²
Oppervlakte bodemingreep	3 161 m ²
Einddatum bureauonderzoek	13 mei 2026
Relevante termen¹	Limburg; Kempisch Plateau; Bosbeekvallei; natte gronden; Metaaltijden; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd.
Bebouwde zones:	Het projectgebied is volledig verhard met onder andere asfalt, kasseien en straatstenen.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

Fig. 5.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

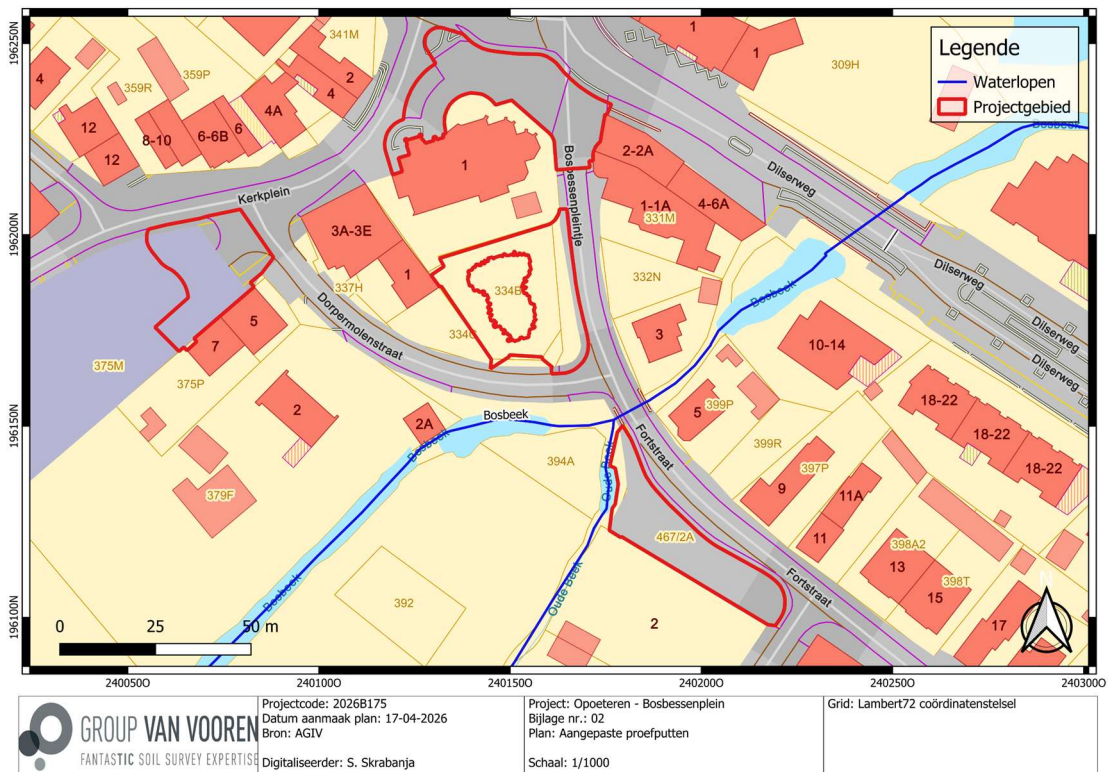

Fig. 5.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 5.3: Meest recente luchtfoto (2025) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Het project betreft de herinrichting van verschillende zones rond de kerk in de dorpskern van Opoeteren. Hierbij zal de verharding binnen deze deelgebieden worden opgebroken en vervangen worden door nieuwe verharding en groenaanleg.

Het projectgebied bevindt zich in de dorpskern van Opoeteren en bestaat uit vier verschillende zones: een parking ten westen van de kerk, het dorsplein ten noorden van de kern, een parking ter hoogte van het Bosbessenplein ten zuiden van de kerk en een terrein langs de Fortstraat ten zuiden van het Bosbessenplein. Opoeteren heeft zich ontwikkeld op het Kempisch plateau aan de noordzijde van de Bosbeek, in de vallei van deze beek. Het projectgebied bevindt zich op een hoogte van ca. 50-55 m TAW en daalt richting het zuiden. De bodemkaart karteert voor het projectgebied een verstoorde OB-bodem.

Tot op heden werd er binnen de contouren van het projectgebied nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Uit de historische gegevens blijkt dat de zone van het terrein aan de Fortstraat sinds 1840 onbebouwd is. Het Bosbessenpleintje werd op basis van de cartografische bronnen nooit bebouwd en behoorde toe aan de kapelanijtuin. Een uitwaseming van het kerkhof kan echter niet volledig uitgesloten worden. De zone parking kerkpleintje was bebouwd tot midden 20ste eeuw, waarna het werd omgevormd tot parking. De zone ten noorden van de kerk bevindt zich volgens de historische plannen uit de 19de-20ste eeuw binnen het toenmalige kerkhof. We concluderen dat er thans enkel info gekend is over de afbakening van het kerkhof in de toestand van de 18de/19de-20ste-eeuw. Het gebruik van de locatie als centraal punt in de dorpskern kan echter terug gaan tot de Vroege Middeleeuwen. Een volledige afwezigheid van menselijke begraving ter hoogte van het Bosbessenplein kan niet uitgesloten worden. Over de situatie ouder dan de 18de eeuw is gewoon te weinig info voorhanden om een algemene

aan- of afwezigheid uit te sluiten. De zone 'overzijde kerkpleintje' bevindt zich ter hoogte van de historische bebouwing en werd pas onderdeel van de wegenis vanaf midden 20ste eeuw.

Samengevat kan gesteld worden dat het projectgebied voor grondsporensites uit (pre)historische periodes een gunstige landschappelijke ligging bezit. Aan de ene zijde is er de aanwezigheid van de Bosbeek en aan de andere zijde is er de aanwezigheid van drogere lemig zandige bodems waarop sedentaire nederzettingen zich bevinden. Daarbij komt de aanwezigheid van oeverwallen in de vallei van de Bosbeek die het potentieel voor vindplaatsen uit de Steentijd verhoogt. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd en met name het terrein aan de Fortstraat omwille van lage verstoringsgraad. Hierdoor is verder vooronderzoek wel aangewezen.

Het uitgevoerde vooronderzoek bestond uit een landschappelijk bodemonderzoek ter hoogte van het meest zuidelijke terrein langs de Fortstraat (2025I326) en een proefputtenonderzoek ter hoogte van de overige drie zones langs de kerk (2026B175). Het landschappelijk bodemonderzoek toonde de aanwezigheid aan van een verstoorde bodem binnen het meest zuidelijke deelgebied langs de Fortstraat. Verder vooronderzoek was hier dan ook niet aangewezen.

Het proefputtenonderzoek toonde aan dat zich over het gehele onderzoeksgebied recente antropogene lagen bevinden die waarschijnlijk het gevolg zijn van verhardings- en wegenbouwwerken en/of tuinaanleg binnen de dorpskern van Opoeteren. Deze lagen reikten tot een diepte van minimaal 70 cm en maximaal 220 cm onder het maaiveld. Onder deze verstoorde lagen werden enkele recente archeologische sporen aangetroffen, die echter waarschijnlijk ook zeer recent zijn: een aantal van deze sporen kan gelinkt worden aan de afbraak van de vroegere bebouwing ter hoogte van de parking ten westen van de kerk (uitgevoerd in de jaren 1960 en '70) en aan de kerkhofmuur van 1904. Ten noorden van de kerk werd een spoor aangetroffen dat mogelijk deel uitmaakte van het kerkhof, maar dit leek al verstoord te zijn en kon niet verder gedateerd worden. De overige sporen konden niet exact gedateerd worden maar zijn waarschijnlijk ook recent gezien hun donkere vulling en scherpe aflijning. Samenhangende structuren of archeologische contexten werden niet vastgesteld.

Ter hoogte van het kerkplein zal het grootste deel van de geplande bodemingrepen beperkt blijven tot de diepte van de bestaande verharding. De huidige onderfundering blijft behouden. Wel wordt er een wadi voorzien die tot 30 cm-mv zal reiken, maar dit blijft ruim binnen de buffer ten opzichte van het vastgestelde bodemarchief.

Ten noorden van de kerk blijft de impact beperkt tot het aanleggen van wandelpaden en groenaanleg, met een geschatte bodemingreep van 30 tot 50 cm-mv. Dit blijft ook beperkt tot binnen de buffer ten opzichte van het vastgestelde bodemarchief.

Binnen het Bosbessenplein worden de voegen van de kasseien uitgeslepen, wandelpaden aangelegd en groenaanleg voorzien. Dit heeft een maximale verstoringsdiepte van ca. 40 cm-mv. Ook hier geldt dat er voldoende buffer is tussen de geplande bodemingrepen en het vastgestelde bodemarchief.

Ter hoogte van de Fortstraat werd een structureel verstoorde bodem vastgesteld.

Op basis van deze informatie kan geconcludeerd worden dat er ofwel geen archeologisch waardevolle resten aanwezig zijn (Fortstraat), ofwel dat de aangetroffen archeologische resten niet geraakt zullen worden door de geplande bodemingrepen inclusief buffer (overige terreinen). Ook hebben de aangetroffen archeologische resten gezien hun geringe ouderdom weinig archeologische waarde. Voor

het volledige projectgebied wordt dan ook een **behoud in situ** geadviseerd. De impactbepaling wijst uit dat deze zones niet bedreigd worden door de toekomstige ontwikkelingen. Vermits het archeologisch potentieel ook hier nog steeds aanwezig is, zal er een plan van aanpak voor behoud in situ uitgewerkt worden met bijkomende maatregelen.

Er is momenteel geen noodzaak voor verder archeologisch onderzoek binnen contouren van het projectgebied aangezien een **behoud in situ** van toepassing is. Hier zijn evenwel voorwaarden aangekoppeld die uitgewerkt worden in een programma van maatregelen. In het PVM voor behoud in situ wordt ook verwezen naar maatregelen die van toepassing zijn wanneer het behoud in situ niet meer van toepassing is.

Het vooropgesteld programma van maatregelen voor opgraving in de zones ter hoogte van het Kerkplein blijft ongewijzigd. De bepalingen die hier in werden opgenomen zijn nog steeds van toepassing.

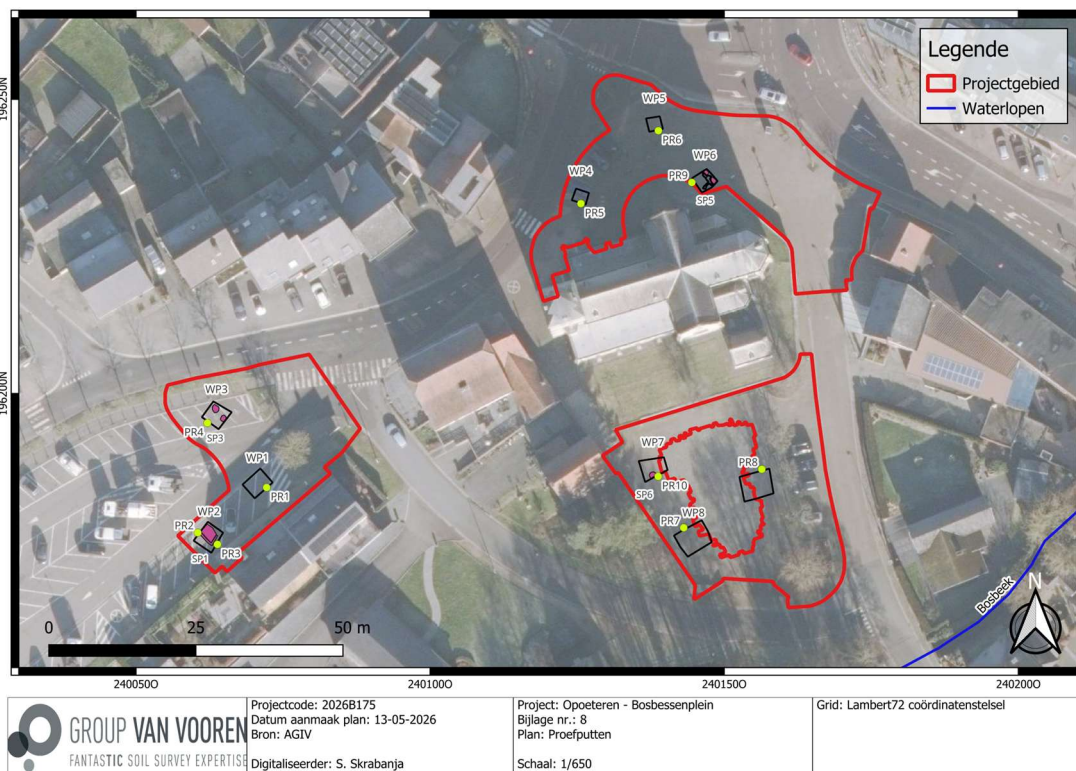

Fig. 5.4: Vereenvoudigd allensporenplan geprojecteerd op de meest recente luchtfoto.

3 Programma van maatregelen voor behoud in situ

Er dient een behoud *in situ* opgesteld te worden voor de overige terreindelen waar het aanwezig bodemarchief niet bedreigd wordt door de toekomstige werkzaamheden. In totaal gaat het om **3 161 m²**.

- Het relevante sporenbestand bevindt zich op een diepte vanaf ca. 70-220 cm-mv en worden thans niet bedreigd door de werkzaamheden. De maximale verstoringsdieptes in deze zones voor behoud in situ reiken over het algemeen tot 40 cm-mv.
- Indien blijkt dat de werkzaamheden dieper zouden gaan en alsnog een bedreiging vormen voor het aanwezig bodemarchief, dienen deze zones alsnog opgegraven te worden conform de bepalingen in hoofdstuk 4 van deze nota.
- Een potentiële bedreiging van het aanwezig erfgoed vindt plaats wanneer het eerste archeologisch niveau dreigt te worden aangesneden of wanneer een bovenliggende buffer van 30 cm niet gerespecteerd zal kunnen worden.
- Enkel de potentieel bedreigde zones dienen in dat geval alsnog archeologisch opgegraven te worden.
- Het behoud in situ dient opgevolgd te worden door een erkend archeoloog. Bij een eventuele dreiging worden de maatregelen afgetoetst met de bouwheer en de erfgoedconsulent van het agentschap Onroerend Erfgoed via direct overleg.

Een behoud in situ houdt geen vrijgave in. Het archeologisch potentieel is hier nog steeds aanwezig, maar het is enkel o.w.v. de impactbepaling van de toekomstige werken dat een onderzoek hier kostenbaat niet wenselijk is. Indien zones vooralsnog bedreigd dreigen te worden door aanpassingen in de geplande werken, zijn dezelfde bepalingen van het programma van maatregelen voor opgraving in archeologienota ID 34430 (PVM hoofdstuk 4) van toepassing en dienen lokaal opgravingshandelingen ter bescherming van het bodemarchief uitgevoerd te worden.

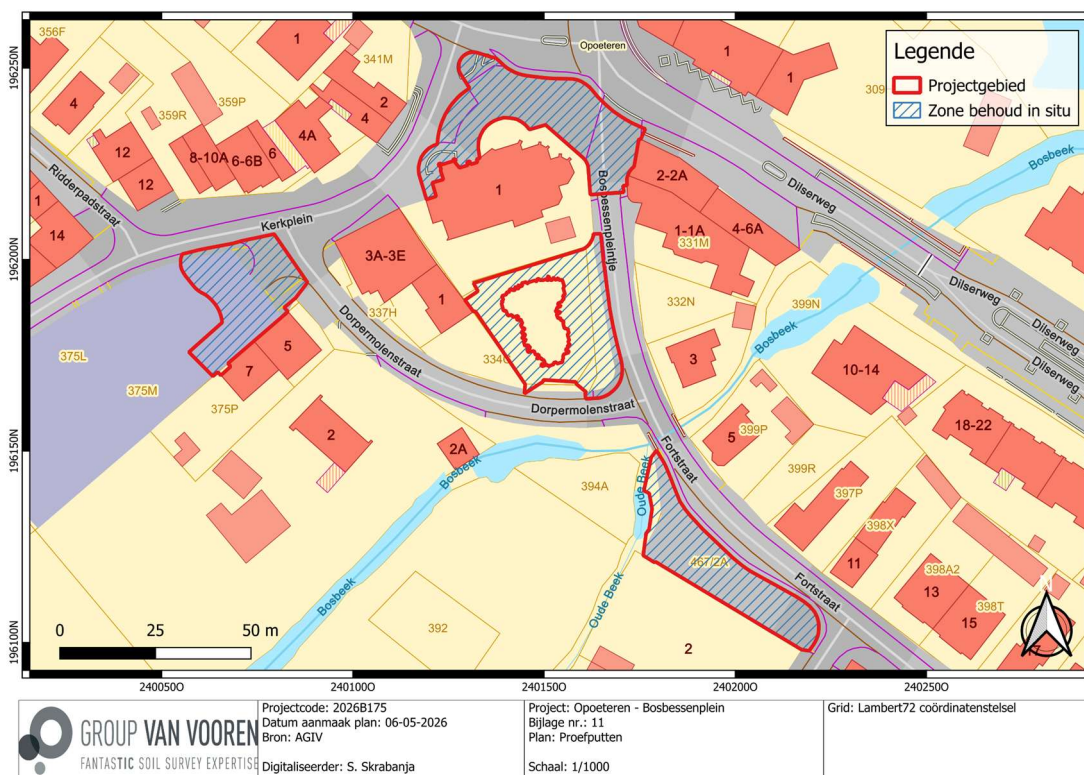

Fig. 5.5: Afbakening zone behoud in situ op het kadasterplan (© AGIV).

Fig. 5.6: Afbakening zone behoud in situ op de meest recente luchtfoto (© AGIV).

4 Programma van maatregelen voor opgraving

In archeologienota ID 34430² werd in het programma van maatregelen een opgraving geadviseerd voor enkele lokale zones waar met grote zekerheid de toekomstige werken dieper zullen reiken dan de aanwezige onderfundering. Dit opgravingsadvies blijft onder de bestaande bepalingen en modaliteiten behouden.

Indien het behoud in situ in de zone van het uitgesteld vooronderzoek niet gehandhaafd kan worden, dienen de bedreigde zones onder dezelfde opgravingsbepalingen met dezelfde methodes onderzocht te worden.

² <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/34430>

Fig. 5.7: Afbakening zone voor opgraving op het kadasterplan (D'Haenens et al. 2025 fig. 2.9).

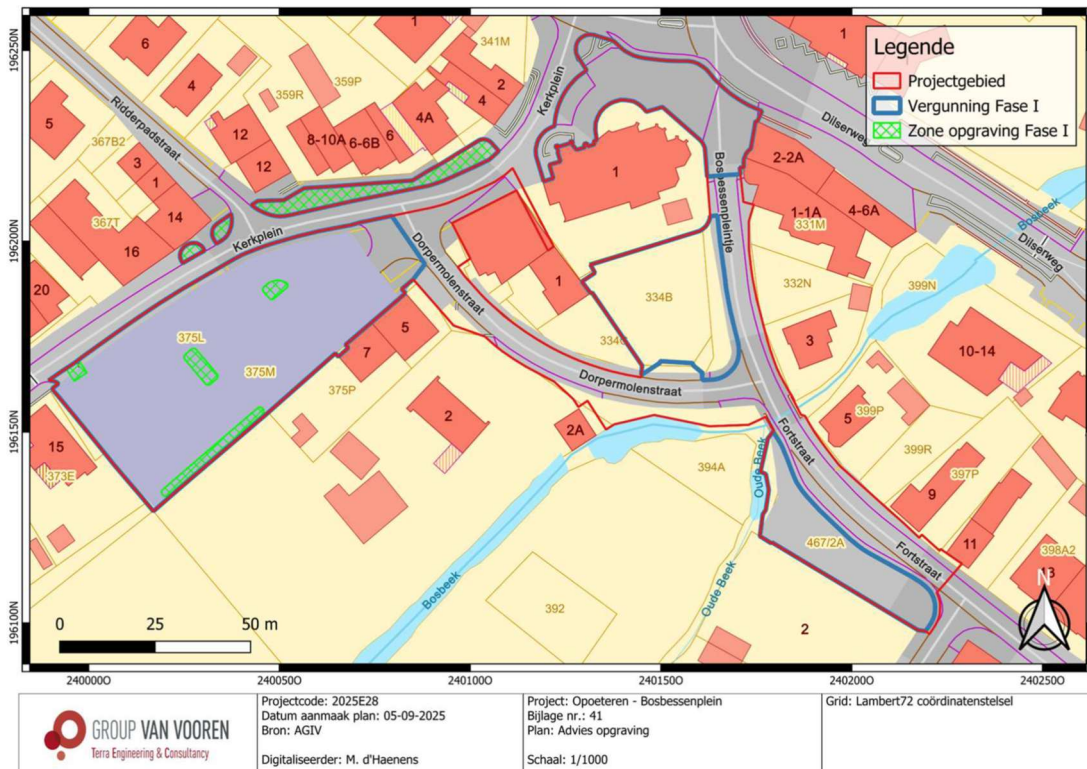

Fig. 5.8: Afbakening zone voor opgraving op het kadasterplan (D'Haenens et al. 2025 fig. 2.10).

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 13 mei 2026.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV